

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**



**ЄДНІСТЬ НАВЧАННЯ І НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ – ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП
УНІВЕРСИТЕТУ**

**Збірник наукових праць
звітно-наукової конференції викладачів
університету за 2010 рік**

9-10 лютого 2011 року

Київ - 2011

Рекомендовано до друку Вченою радою НПУ імені М.П.Драгоманова
(протокол № 8 від 07 квітня 2011 року)

Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: Збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2010 рік, 9-10 лютого 2011 року/ Укл. Г.І.Волинка, О.В.Уваркіна, О.П.Симоненко, О.П.Ємельянова. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, 2011. – 354 с.

Збірка вміщує статті звітно-наукової конференції з досліджень основних наукових напрямків університету, де розглядаються проблеми підготовки нової генерації педагогічних кадрів; інтеграції освіти і науки у європейський та світовий простір; змісту, форм, методів і засобів підготовки майбутніх фахівців; питання української педагогічної освіти у європейському просторі; пошук наукових освітніх пріоритетів майбутнього на основі прогресивних концепцій.

Редакційна рада:

- | | |
|--|---|
| В.П. Андрущенко (голова редакційної ради) | - доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова |
| А.Т. Авдієвський | - почесний доктор, професор, академік НАПН України |
| В.І. Бондар | - доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України |
| Г.І. Волинка (заступник голови) | - доктор філософських наук, професор, академік УАПН |
| В.Б. Євтух | - доктор історичних наук, професор, член-коресподент НАН України |
| П.В. Дмитренко | - кандидат педагогічних наук, професор |
| І.І. Дробот | - доктор історичних наук, професор |
| М.І. Жалдак | - доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України |
| М.С. Корець | - доктор педагогічних наук, професор |
| Л.І. Мацько | - доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України |
| М.В. Працьовитий | - доктор фізико-математичних наук, професор, академік АНВО України |
| В.П. Покась | - кандидат педагогічних наук, професор |
| В.М. Синьов | - доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України |
| М.І. Шкіль | - доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України |
| О.Г. Ярошенко | - доктор педагогічних наук, професор, член-коресподент НАПН України |
| О.П. Симоненко (відповідальний секретар) | - методист вищої категорії з наукової роботи університету |

| | |
|--|-----|
| <i>Ежель І. М.</i> СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА СИСТЕМУ РОДИНИ ERICACEAE JUSS..... | 102 |
| <i>Євтух В.Б., Кирій О.В.</i> ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ-ПРИЧИНА НАСИЛЬСТВА НАД ЖІНКАМИ В СІМ'ї..... | 102 |
| <i>Жерноклєєв І. В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ В УКРАЇНІ ДОСВІДУ СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН З ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ..... | 105 |
| <i>Жигінас Т.В.</i> ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ, ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ ДО КОНЦЕРТНО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ | 106 |
| <i>Житинська М.О.</i> ЗНАЧЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ... .. | 108 |
| <i>Завадська Т.М.</i> ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНИХ УМІНЬ ЯК ОСНОВА ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ..... | 109 |
| <i>Заболоцький Ю.М.</i> ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ ДЛЯ ЛЕКЦІЙНОЇ І ОРАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ І УЧИТЕЛІВ..... | 110 |
| <i>Зайчикова Т.В.</i> МОДЕЛЬ ДЕТЕРМІНАНТ СТРЕСУ ТА СИНДРОМУ ВИГОРАННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..... | 112 |
| <i>Захода В.В.</i> СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТСТВА В УМОВАХ ВНЗ УКРАЇНИ..... | 113 |
| <i>Іщук А.А.</i> КОРОТКИЙ ПОГЛЯД НА АНГЛІЙСЬКУ ОРФОГРАФІЮ..... | 114 |
| <i>Івченко І.С.</i> СИСТЕМНІ АСПЕКТИ ДЕНДРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ..... | 115 |
| <i>Іваненко С.М.</i> МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... | 117 |
| <i>Іванілов О.В.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ПІДГРУНТЯ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ..... | 119 |
| <i>Іванов Д.В.</i> ФІЛОСОФСЬКА І НАУКОВА ДУМКА. ЯК ДВІ НЕВІДЕМНІ СКЛАДОВІ ДЕРЖАТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ..... | 120 |
| <i>Катренко Я.А.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПОДАТКУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ..... | 121 |
| <i>Кавізіна К.М.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ОБРАЗУ Я СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ..... | 123 |
| <i>Казакевич О.М.</i> ДИСКУСІЯ СТОСОВНО УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ СВЯТОГО ПИСЬМА НА СТОРІНКАХ «КИЕВСКОЙ СТАРИНИ»..... | 124 |
| <i>Калюжна Т.Г.</i> МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ..... | 125 |

Окрім згаданого, висвітлено низку системних аспектів, а саме **персоніфікованого, інституціонального, міжнаукового, освітянського спрямування** та ін. Таким чином, одне з двох складових гіпотези "Чорної королеви" Лі Ван Валена Майорана (1935-2010) може бути вірним лише частково, а поняття екологічного виду, відмінне від біологічної концепції видів Ернста Майра (1904-2005), вбачається недосконалим. Один з славетної когорти біологів минулого, Ю.О.Філіпченко (1882-1930), у 1921 р. виступив, зокрема, автором підручника «Общедоступная биология». Новітні біологічні видання будуються з урахуванням останніх досягнень науки, проте інколи їм бракує системного фітобіологічного підходу, системного аналізу, дендрологічних чинників, характерний надто загальний розгляд питань популяційно-видових складових та біологічної еволюції. Це пояснюється відсутністю елементів історико-біологічного підґрунтя. Різноманітні теорії систем, укладені на класичній основі, відображають низку аспектів рослинного світу. Теоріями відкритих систем до снаги пояснити головні властивості живих організмів. "Зворотний зв'язок" та "відкрита система", термін "гомеостаз", що трактується в двох іпостасях, з урахуванням фізіологічних змінних і семантичних аспектів, дозволяють аналізувати рослинні системи, укладені об'єктами дендрології у її провідних флористичному і фітоценотичному аспектах.

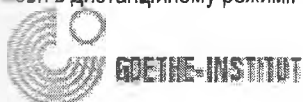
Іваненко С.М.

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті йдеться про проблеми дистанційного викладання іноземної мови (німецької зокрема) при переході закладів дистанційної освіти повністю на навчання за допомогою Інтернету й мультимедійних засобів.

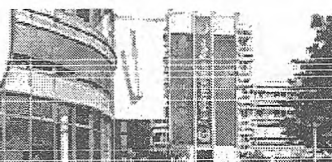
XXI століття ознаменувало в системі вищої школи України перехід від звичної форми заочного навчання на дистанційне, у чому проявився глобалізаційний процес реформування системи освіти в цілому. Прикладів дистанційної форми навчання у світі досить, щоб, перейнявши позитивне, долучитися до справи підвищення якості освіти у нашій країні.

Останні два десятиліття в історії дистанційної освіти пов'язують із застосуванням комп'ютерних технологій. Перший досвід був у США, який швидко знайшов прихильників і на європейському континенті. Заснований у 1974 році Університет дистанційного навчання в м. Хаген (Німеччина) дав поштовх для застосування новітніх технологій і техніки в навчальному процесі Німеччини. Гете-Інститут узяв на озброєння нові розробки, побудовані на останніх досягненнях комп'ютерної техніки в галузі викладання, для виготовлення своїх продуктів (портал Гете-Інституту), які також пропонують вивчення німецької мови в дистанційному режимі:



Informationen über den Fernunterricht am Goethe-Institut, unsere Kurse, die Anmeldung und interessante Zusatzangebote. [1]

При цьому потрібно провести межу між використанням комп'ютерних технологій та Інтернету як допоміжних (портал Гете-Інституту) і як основних засобів навчання (портал Університету дистанційної освіти м. Хаген [2]). Заклади дистанційної освіти здійснюють повну реорганізацію свого навчального процесу, використовуючи e-Learning – навчання за допомогою Інтернету й мультимедійних засобів, за визначенням ЮНЕСКО [3].



Uni Profil Fakultäten Einrichtungen Internationales Kommunikation

- Studium Fernstudium Studienangebot Einschreibung Rückmeldung Gebühren
- Forschung Schwerpunkte Wissenstransfer Berichte
- Uni Intern Lehren und Forschen Arbeitsplatz Stellenangebote

FernUni Themen

- Studium für beruflich Qualifizierte
- Infohefte zum Studium


- [Drei Schritte zum Studium](#)
- [Stimmen von Studierenden](#)

[Info zur Einschreibung](#)

Die verspätete [Einschreibung](#) für das Sommersemester 2011 ist bis zum 15. Februar möglich.

[English version](#)

- [Virtueller Studienplatz](#)
- [Kontakt](#)
- [Service](#)
- [A-Z](#)
- [Sitemap](#)
- [Impressum/ Datenschutz](#)
- [© FernUniversität in Hagen](#)

 FernUniversität in Hagen, 58084 Hagen, Telefon: +49 2331 987-01, E-Mail: fernuni@fernuni-hagen.de

Одним із підрозділів нашого університету є Інститут дистанційного навчання, який намагається втілити новітні технології у навчальний процес, а саме: у викладання іноземних мов студентам немовних спеціальностей. Виходячи з інструкцій Міністерства освіти і науки України, абітурієнти мають знати іноземну мову на рівні B1 за Європейськими рекомендаціями з мовної освіти, і тому вивчення іноземних мов у вищій школі студентами немовних спеціальностей має вивести їх на рівень B2. Для цього потрібно мати 180 годин аудиторного часу й стільки ж годин на самостійну роботу, а то й більше.

Німецьку мову зараз вивчають у загальноосвітніх школах почасти як другу іноземну мову. Ще на кінець 80-х – початок 90-х років школи по всій Україні почали переводити на англійську мову. Зараз цей процес завершився, залишилися тільки школи з поширеним вивченням німецької мови у великих містах. А це свідчить про те, що студентів дистанційної форми освіти немовних спеціальностей з німецькою мовою може вже й не бути в майбутньому. Цей процес зачепив також і контингент студентів стаціонарної форми навчання. Тобто, реальний стан речей говорить про вимирання німецької мови у системі освіти України, хоча наукові дослідження підтверджують хибність поступу у напрямку вивчення тільки одної іноземної мови як першої іноземної. Економічні втрати європейського проекту «Аеробус» засвідчили факт, що різний рівень знань англійської мови інженерів країн-учасниць проекту призвів до чисельних аварій під час випробування літака, тому що мовою спілкування проекту була визначена англійська мова. Однак теорія комунікації, яка вже має напрацювання стосовно таких проблем, говорить, що носій мови розуміє людину, для якої іноземна мова є нерідною, набагато краще, ніж та людина, яка також вчила мову як іноземну. Білатеральні відносини між країнами зазнають на майбутнє значних втрат, якщо в діалозі використовуватиметься тільки лінгва франка (lingua franca), місця якої припала, починаючи з ХХ століття, на англійську мову.

Навіть, якщо в ідеалі студенти нашого університету немовних спеціальностей бажатимуть вивчати німецьку, яку вони вчили як другу іноземну мову в школі, то вони все одно не вийдуть на рівень B2, тому що придуть зі школи у кращому випадку з рівнем A2. Їм потрібно мати 350 годин аудиторних занять і стільки ж часу для самостійної роботи. Якщо ж порівняти сітку годин, яку пропонує наш університет для студентів дистанційної форми навчання протягом одного року (довше мова не вивчається), то вражає розбіжність між тим, що пропонують Загальноєвропейські рекомендації, які ми як учасники Болонського процесу маємо втілювати, і тим, що пропонує наш навчальний план. На комунікацію з викладачем студенту-дистанційнику відводиться 22 години. Це означає, що консультації в Інтернеті й перевірка творчих завдань мають становити всього 22 години на рік. Наша програма передбачає ще 22 години на самостійну роботу та 2 години на екзамен. Як видно з цих простих підрахунків, студенти немовних спеціальностей ніколи не знатимуть іноземної мови на тому рівні, який дав би їм можливість за європейськими рекомендаціями з мовної освіти розуміти основний зміст складних текстів до конкретних і абстрактних тем, розуміти тексти й дискусію з свого фаху, а також спонтанно й вільно спілкуватися, щоб звичайна бесіда з носієм мови могла б відбуватися без особливих зусиль з обох боків. До вмінь цього рівня належить також уміння викладати ясно й деталізовано свої думки до широкого спектру тем, пояснювати свою точку зору до актуального питання, визначати переваги й недоліки різних можливостей [4].

Як же можна все ж таки використати технічні можливості Інтернету й надати студентам завдання, які б контролювались на сайті автоматично?

Один шлях – це використовувати автентичні підручники, тобто створені в Німеччині для іноземців, у повному обсязі з усіма матеріалами для аудіювання на сайті, з'ясувавши перед тим, як це узгоджуватиметься з авторським правом видавців цих підручників. виставивши їх в системі Moodle і додавши як мінімум граматику іноземної мови рідною мовою та переклад умов завдань на випадок, якщо студент їх не розуміє.

Інший шлях – це створити свої електронні підручники, але не на 45 навчальних годин, а на 700 для досягнення рівнів B1 та B2, за умови, що ці години будуть відображені в навчальному плані й робочій програмі з фаху.

Інтернет надає чудові можливості для такої роботи з мовою, але не на початковому етапі її вивчення. Надбання сучасної методики викладання іноземних мов свідчать про те, що на початковому рівні викладання іноземної мови має бути обов'язково комбінований тип навчання. На рівні A1 – багато аудиторних занять (60) і стільки ж годин занять як самостійної роботи. Починаючи з рівня A2 практикується комбінований тип навчання: аудиторні заняття і заняття в Інтернеті з автоматичною перевіркою завдань на сайті. Досягнення середнього рівня знань з іноземної мови (B1 та B2) передбачає навчання в дистанційному модусі. Викладач спілкується з студентом за допомогою електронної пошти (перевірка творчих завдань), у режимі «конференція» у віртуальному класі бесіда/дискусія з навчальної теми з використанням скайпу з метою візуального контролю автентичності осіб, що навчаються дистанційно. При цьому можна використовувати бесіду/дискусію з метою контролю знань, тобто для з'ясування рівня володіння темою, але також і для закріплення та активізації знань, використовуючи як імпульси для бесіди фрагменти з фільмів, подкастів, промов політиків і діячів культури, новин, рекламних роликів і т.д.

Гарною можливістю активізації комунікації у віртуальному класі є створення та підтримання в активному стані блогу. Блог можна присвятити актуальній темі програми й запропонувати виставити на ньому студентам віртуального класу свої творчі роботи на всебічне обговорення. Тематику блогу можна міняти відповідно до теми, але формулювання має бути

завжди дискусійним, наприклад: «У чому ти бачиш переваги енергозберігаючих технологій? Що ефективніше – енергія сонця чи вітру?».

Підсумовуючи необхідно зазначити, що дистанційне навчання іноземної мови у вищій школі буде ефективним, якщо не порушувати закони методики її викладання, розрахованої на певну кількість годин і якщо технічні засоби навчання відповідатимуть сучасним вимогам, що стосується більшою мірою технічного оснащення на місцях.

ЛІТЕРАТУРА

1. www.goethe.de
2. <http://www.fernuni-hagen.de/>
3. <http://ru.wikipedia.org/wiki/E-learning>
4. <http://www.goethe.de/z/50/commeuro/303.htm>

Іванілов О.В.

КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ПІДГРУНТЯ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Сучасна ситуація в світі характеризується кардинальними змінами в політичній, економічній, соціальній та культурній сферах діяльності, що зумовлює необхідність пошуку нових підходів і методів до організації навчально-виховного процесу, перетворення жорсткого управління на мобільне та гнучке.

Національною доктриною розвитку освіти України визначено, що «...сучасна система управління сферою освіти має розвиватись як державно-громадська, має враховувати регіональні особливості, тенденції до зростання автономії навчальних закладів, конкурентоспроможності освітніх послуг. Діяльність освітян має спрямовуватись на пошук нових, демократичних, відкритих моделей управління освітою, що орієнтує освітні процеси не на відтворення, а на розвиток. Нова модель системи управління сферою освіти має бути демократичною та відкритою. У ній передбачається забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки, унаслідок чого змінюються навантаження, функції, структура та стиль центрального й регіонального управління освітою» [5].

Державно-громадське управління як один зі способів самоврядування суспільства є невід'ємною ознакою історично-цивілізаційного процесу людства взагалі та українського народу зокрема. Історичним підґрунтям формування сучасних підходів до державно-громадського управління є Звичаєве право Київської Русі, Магдебурзьке право, військово-адміністративне самоврядування часів Української козацької держави, II Універсал Центральної Ради та Конституція УНР від 29 квітня 1918 р. Дуже поширеними в царській Росії були попечительські (піклувальні) ради, які користувались великим авторитетом. Про це свідчить той факт, що «почесні попечителі та смотрителі закладів освіти мали статус державних службовців. Державно-громадське управління у 20-х роках було широко представлене діяльністю шкільних рад, які мали досить значні повноваження [4]. Сучасна історія самоврядування в Україні починається в 1990 р. із закону «Про місцеві Ради народних депутатів УРСР та місцеве самоврядування», а завершується законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. Проте, після багаторічного нищення будь-якої активності та громадської демократичної ініціативи шлях утвердження справжньої моделі державно-громадського управління видався тернистим і довготривалим.

На сучасному етапі головними завданнями вважаємо: виховання та підготовку покоління, яке реально здатне оцінити, впровадити, а головне - зберегти ідеї демократії; навчити учнів не лише жити в умовах сучасної держави, дотримуватись її законів, відстоювати свої власні права, а й практично реалізувати ці знання в умовах навчального закладу. Останнє із зазначених завдань можливо здійснити лише шляхом створення системи державно-громадського управління. Адже кращим способом пізнання демократії є набуття молоддю стовідною досвіду управління власною життєдіяльністю та громадськими справами. Залучення студентів і батьків, членів піклувальної ради до обговорення нагальних проблем навчального закладу з метою пошуку та прийняття спільних рішень, утвердження власних прав та обов'язків, участі у формуванні та розподілі бюджету навчального закладу є елементами формування громадянського суспільства, в основі якого лежить певна модель державно-громадського управління.

Документами, які визначають юридичну можливість впровадження в навчальному закладі державно-громадського управління, є:

- «Конвенція про права дитини» (прийнята Генеральною асамблеєю ООН 20 листопада 1989 р., для України чинна з 27 вересня 1991р.);
- «Європейська Хартія про участь молоді в житті комун і регіонів» (прийнята Конгресом місцевих і регіональних влад Європи 14 січня 1991 р.);
- «Конституція України» (прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р.);
- «Закон України «Про освіту» (від 20 вересня 2003 р.);
- «Закон України «Про загальну середню освіту» (від 13 травня 1999 р.);
- «Положення про середній загальноосвітній навчальний заклад» (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 р. № 964);
- «Національна доктрина розвитку освіти» (затверджена Указом президента від 17 квітня 2002 р.).

Наявна законодавча база дає можливість не тільки створити на локальному рівні дієву систему засобів правового регулювання державно-громадського управління закладом освіти, а й конкретизувати, доповнити її своїми внутрішніми документами.

Головним завданням державно-громадського управління є забезпечення діалогу структур державного управління з органами громадського самоврядування. Управління освітою передбачає залучення громадськості до прийняття управлінських рішень на різних щаблях управлінської вертикалі. Ця вертикаль починається з Міністерства освіти і науки України й закінчується учнем навчального закладу. Способи поєднання громадського та державного управління або залучення громадськості до прийняття управлінських рішень можуть бути різними. Професор АПН України Г. Єльнікова визначає такі моделі державно-громадського управління:

- Модель структурно-громадського супроводу, яка передбачає на кожному управлінському щаблі відповідну громадську структуру, основним завданням якої є незалежна експертиза стану справ освітньої галузі та ведення діалогу з владними структурами для збалансування інтересів громадськості та органів управління загальною середньою освітою.